

pod pojmom *histrionički poremećaj ličnosti* za koga se kaže: »obilježen je pretjeranom emocionalnom nestabilnošću i traženjem pažnje. Ponašanje uključuje nelagodu ako nije u središtu pažnje; pretjerano polaganje pažnje na fizički izgled (dopadljivost); brzo izmjenjivanje emocija, te površne emocije; govor je impresionistički površan i nedostaju mu detalji, odnose smatra intimnijim nego što stvarno jesu; traži neposredno zadovoljenje« (120). Na osnovi ova dva primjera jasno se može zaključiti da su se autori rječnika ograničili na kratki ali jasni opis najglavnijih oznaka nekog pojma. Opširnije obavijesti čitatelji će trebati potražiti u većim rječnicima enciklopedijskog tipa. Spomenuta kratkoća ovog rječnika, s jedne strane, pomaže da se na brzinu dozna bit raznih psihijatrijskih izraza, ali samim tim je isključena mogućnost dubljeg upoznavanje i razumijevanja istih pojmova, zašto uostalom služe druga enciklopedijska izdanja.

Osim tumačenja mnogobrojnih psihijatrijskih pojmova, u ovom se rječniku nalazi još nekoliko vrlo vrijednih dodataka: *popis često rabljenih kratica*, i to na engleskom i hrvatskom jeziku (183–194); *tablica lijekova koji se rabe u psihijatriji* (195–196); *tablica lijekova koji se često zlorabe*, u kojoj su uz nazive skupine lijekova navedeni i engleski žargonski izrazi, pa se tako može doznati da je popularni žargonski izraz *ecstasy* – naziv za preparat koji se naziva *metilendioksimetamfetamin* (197–199); *popis pravnih izraza* (201–205); *popis neuroloških deficita* (207–208); *tablica psiholoških testova s naznakom kome su namijenjeni*, kako se primjenjuju i što stvarno procjenjuju (209–215); *popis izraza koji se rabe u istraživanjima* (217–222). Na kraju je napisan koristan prikaz *psihijatrijskih škola* s imenima glavnih predstavnika rekonstruktivne (psihoanaliza S. Freuda i 15 škola neof-

reudovske modifikacije psihoanalize) te reedukacijske i suportivne, individualne skupine (C. Rogers, J. B. Watson, A. Beck, V. Frankl i drugi).

Uz mnoštvo pohvala koje s pravom treba izreći rječniku o kojem je riječ, šteta je što se u tumačenju određenih pojmova zanemaruje čovjekova duhovna dimenzija.

Mijo NIKIĆ, SJ

Anonimni alkoholičari / Alcoholics Anonymus World Services, Inc., New York City 1998., hrvatski prijevod i izdanje *Udruga anonimnih alkoholičara*, str. 170.

Alkoholizam kao problem u životu pojedinca, obitelji i društva nije nepoznat. Alkohol ne bira žrtve iz samo nekih određenih nacionalnih, vjerskih ili društvenih sredina ili staleža. Alkoholizam je pošast koja razara pojedince, brakove, djecu i društvo uz neizrecive patnje i neprocjenjive društvene, kulturne i gospodarske gubitke. U svijetu ovisnosti mladeži uz drogu se gotovo redovito veže i alkohol.

Anonimni alkoholičari – raspoznajna kratica: A.A. – zajednica je muškaraca i žena koji međusobno izmjenjuju iskustva, te dijele nadu i podržavaju jedni druge, kako bi riješili zajednički problem, te pomogli i drugima da se izliječe od alkohola. Članovi žele ostati anonimni, i u javnim nastupima, pa tako i ova knjiga o njima, napisana od njih, nema nekog posebnog autora. Kad netko želi postati članom te zajednice, mora ispuniti samo jedan uvjet: želja osloboditi se alkohola. Članarina se ne naplaćuje. Udruga se uzdržava dobrovoljnim priložima vlastitih članova. Udruga nije vezana ni uz kakvu vjersku zajednicu, skupinu, sektu ili društvenu ustanovu. Glavni je cilj A.A.:

ostati uvijek trijezan i pomoći drugim alkoholičarima da se oslobode alkohola.

Pod istim imenom napisana je knjiga i prvi je put tiskana 1939. godine u Sjedinjenim Američkim Državama. Broj članova A.A. tada je iznosio oko stotinu. Zimi godine 1997. taj je broj širom svijeta premašio dva milijuna, s oko 96.000 skupina u 146 zemalja. Do danas knjiga je prevedena na 35 jezika, i tiskana u više od milijun primjeraka. Knjiga je postala ključnim štivom zajednice A.A. Hrvatsko izdanje, prema trećem američkom, sadrži kratki povijesni prikaz nastanka udruge i glavni tekst programa A.A. za izlječenje od bolesti alkoholizma. Poruka programa ostala je nepromijenjena tijekom više od pet desetljeća. Drugo i treće izdanje obogaćeno je novim životnim iskustvima i ispovijestima. Sva ona govore do u tančine o bolesti alkoholizma i načinu i mogućnosti da ga se osoba oslobodi. Kad se dogodi psihička promjena, ta ista osoba koja je izgledala osuđena na beznadno ropstvo alkoholu, koja je imala tako mnogo problema da je mislila da ih nikada ne će riješiti, odjednom počne lako kontrolirati svoju želju za alkoholom i jedini napor koji mora učiniti jest onaj da slijedi nekoliko jednostavnih pravila. Sve promjene u *Velikoj knjizi* – kako to djelo nazivaju članovi zajednice – imale su samo jedan cilj: još točnije predstaviti sadašnje članove i time se približiti što većem broju žrtava alkohola. Tijekom prošlih godina temeljna načela uspješno su primjenjivana na osobe oba spola, svih dobi i nacionalnosti diljem svijeta. Sva je pedagogija i terapija sadržana u *Dvanaest tradicija*, koje se negdje nazivaju i *dvanaest koraka* ili *dvanaest etapa*. Poruka se temelji na iskustvu mnoštva onih pojedinaca koji su trpjeli, te na zajednici u kojoj ljubav među ljudima nadilazi uobičajenost nametnutu okolnostima i rođenjem. Knjiga želi prenijeti ohrabrujuću poruku: *Ako*

imate problema s alkoholom, nadamo se da ćete, čitajući neku od četrdeset četiri osobne ispovijesti, zastati i pomisliti: Da, to se i meni dogodilo. Ili: Da, upravo sam se tako osjećao. I što je najvažnije: Da, vjerujem da bi taj program i meni mogao pomoći.

U više kratkih dodataka ovoj knjizi nalazi se *Dvanaest tradicija*, u kraćoj i duljoj verziji, *Duhovno iskustvo*, *Medicinsko stajalište*, *Vjerski pogled*, te upute *Kako stupiti u vezu s A.A.* Nisu otisnute adrese postojećih udruga u Osijeku i Zagrebu, nažalost. Budući da je to prvo hrvatsko izdanje te značajne knjige, mogla je biti bolje uređena. Nadamo se da će i na našem tlu knjiga *Anonimni alkoholičari* biti pozitivan prinos u promicanju tjelesnog i duševnog zdravlja, pa joj valja posvetiti dužnu pozornost.

Valentin POZAIĆ, SJ

Ivan Cindori, ***Dodi i vidi! Duhovne vježbe***, Filozofsko-teološki institut Družbe Isuove, Biblioteka Radost i nada, knj. 17., Zagreb 1997., 19 cm, str. 243.

Značajke klasičnih djela su da uvijek nanovo nadahnjuju na promišljanje novih vidika, suvremenih izričaja i praktičnih primjena. Takvo je djelo i knjiga *Duhovnih vježbi sv. Ignacija Loyole*. Sv. Ignacije nije ostavio razrađene meditacije nego je dao niz tema i uputa kako obavljati duhovne vježbe. On je jednostavno iznio svoje osobno duhovno iskustvo i duboku psihološku intuiciju trajne vrijednosti što je ujedno i razlogom da je i službena Crkva preporučila njegove duhovne vježbe kao povlašteno sredstvo duhovnoga rasta. Nadahnuti duhovnim vježbama sv. Ignacija, duhovni su pisci osjećali poticaj i potrebu da ponude i razrađene meditacije onima koji budu